

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої

ради НДІПШ

протокол від

23.07.2024 № 14

введено в дію наказом НДІПШ від 26.07.2024 № 248

Голова Вченої ради

Сергій КОРОЄД

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми»

обов'язковий компонент освітньої програми освітньої програми третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Галузь знань 08 «Право» Спеціальність 081 «Право»

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

(оновлено)

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни є доктринальні проблеми розвитку адміністративного права України як галузі публічного права, адміністративно-деліктного права, процедур надання адміністративних послуг, сучасних аспектів проходження публічної служби, судового захисту прав і свобод громадян.

Мета й завдання навчальної дисципліни.

Метою навчальної дисципліни є: розширення світогляду студентів та поглиблене і детальне засвоєння основних теоретико-правових положень, що стосуються поняття, адміністративної відповідальності; вміння якісно опанувати й аналізувати нову інформацію; дослідження проблем і шляхів удосконалення законодавства про адміністративну відповідальність; розгляд проблемних питань реалізації окремих норм, що регулюють правовідносини, пов'язані з притягненням фізичних і юридичних осіб до адміністративної відповідальності; підготовка до майбутньої практичної діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування ефективної організації виконавчої влади як на центральному, так і на місцевому рівнях управління; формування сучасної системи місцевого самоврядування; запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади і місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання державних та громадських послуг; організація на нових засадах державної служби та служби в органах місцевого самоврядування; дослідження інституту надання адміністративних послуг; вивчення та дослідження зарубіжного досвіду здійснення адміністративних процедур, а також запропонування можливих шляхів запровадження окремих положень в існуючому національному законодавстві.

Програмні компетентності (інтегральні, загальні та спеціальні) відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів ступеня наукового доктора філософії:

Інтегральна компетентність: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько - інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення .

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.

Програмні результати навчання мають бути сформовані фахові компетенції, які дадуть знання, вміння та навички, а саме:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.

РН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.

РН06. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.

РН08. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проєктами, які дають можливість створювати законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціальноекономічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.

РН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

РН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1 навчального модуля, а саме:

– навчального **модуля № 1** «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми».

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми».

Інтегровані вимоги модуля №1: у результаті вивчення модуля здобувач повинен знати: доктринальні проблеми розвитку адміністративного права як галузі публічного права; актуальні проблеми адміністративно-деліктного права; актуальні проблеми процесуального забезпечення матеріальних норм адміністративного права.

Тема № 1. Поняття і зміст предмета регулювання адміністративного права України (традиційне розуміння предмета адміністративного права України. Обґрунтування необхідності уточнення предмета адміністративного права. Види суспільних відносин, що входять до предмета правового регулювання сучасного адміністративного права). Система сучасного адміністративного права України. Зміст поділу адміністративного права на загальну та особливу частину та його основні недоліки. Обґрунтування поділу адміністративного права за принципом інституційності. Взаємодія органів виконавчої влади з Президентом України. Недоліки традиційного поділу органів виконавчої влади на вищі центральні і місцеві. Актуальні проблеми врегулювання статусу Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади. Розмежування статусу міністерств та інших центральних органів виконавчої влади як політичних та адміністративних органів.

Тема № 2. Проблеми нормативного закріплення адміністративної відповідальності. Онтологічні та гносеологічні ознаки адміністративних проступків. Сучасні проблеми адміністративно-деліктного провадження. Проблеми правового забезпечення повноважень поліції щодо провадження в справах про адміністративні правопорушення.

Тема № 3. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності. Особливості провадження у справах з приводу оскарження у виборчому процесі чи процесі референдуму. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби. Особливості провадження у справах з приводу обмежень щодо реалізації права на мирні зібрання. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень. Заходи процесуального примусу.

2.3. Тематичний план навчальної дисципліни

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Денна форма навчання		
			Лекцій	Практичні заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль №1 «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми»					
1.1	Доктринальні проблеми розвитку адміністративного права як галузі публічного права	30	4	6	20
1.2	Актуальні проблеми адміністративно-деліктного права	30	2	6	20
1.3	Актуальні проблеми процесуального забезпечення матеріальних норм адміністративного права	30	4	8	20
Усього за модулем №1		90	10	20	60
Усього за навчальною дисципліною		90	10	20	60

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)				
		Усього	Заочна форма навчання			
			Лекцій	Семінарських	Практичних занять	СРС
1	2	3	4	5	6	7
Модуль №1 «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми»						

1.1	Доктринальні проблеми розвитку адміністративного права як галузі публічного права	24		2	2	20
1.2	Актуальні проблеми адміністративно-деліктного права	26	2	2	2	20
1.3	Актуальні проблеми процесуального забезпечення матеріальних норм адміністративного права	40		2	4	34
Усього за модулем №1		90	2	6	8	74
Усього за навчальною дисципліною		90	2	6	8	74

7. Перелік питань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Поняття і зміст предмета регулювання адміністративного права України: традиційне розуміння предмета адміністративного права України.
2. Доктринальні підходи до поліструктурності предмета адміністративного права.
3. Види та зміст суспільних відносин, що входять до предмета правового регулювання сучасного адміністративного права.
4. Доктринальні підходи до поняття та видів методів адміністративно-правового регулювання.
5. Доктринальні підходи до поняття та складових предмету адміністративного права.
6. Доктринальні підходи до системи сучасного адміністративного права України.
7. Основні недоліки поділу змісту адміністративного права на загальну та особливу його частину.
8. Обґрунтування поділу адміністративного права за принципом інституційності.
9. Поняття принципів сучасного адміністративного права України.
10. Розмежування правових категорій «принципи права» та «правові принципи».
11. Джерела та проблеми систематизації адміністративного законодавства України.
12. Реформа адміністративного права.
13. Реформа адміністративного законодавства.
14. Реформа органів виконавчої влади.
15. Запровадження нових підінститутів адміністративного права в контексті адміністративної реформи України.
16. Мета та завдання адміністративної реформи.
17. Реформа державного управління.
18. Адміністративна реформа в Україні: загальна характеристика.
19. Доктринальні підходи до поняття публічної адміністрації.
20. Поняття та види органів виконавчої влади України та проблеми їх класифікації.
21. Взаємодія органів виконавчої влади з Президентом України.
Повноваження Президента України в сфері виконавчої влади.
22. Недоліки традиційного поділу органів виконавчої влади на вищі центральні і місцеві.

23. Невизначеність місця Ради міністрів АРК, Ради національної безпеки і оборони, а також територіальних управлінь міністерств в традиційній системі класифікації органів виконавчої влади.
24. Актуальні проблеми врегулювання статусу Кабінету Міністрів України.
25. Організаційна структура Кабінету Міністрів України.
26. Центральні органи виконавчої влади України: основні напрямки реформування.
27. Актуальні проблеми адміністративно-правового статусу міністерств.
28. Актуальні проблеми адміністративно-правового статусу державних служб.
29. Актуальні проблеми адміністративно-правового статусу державних агентств.
30. Актуальні проблеми адміністративно-правового статусу державних інспекцій.
31. Актуальні проблеми адміністративно-правового статусу центральних органів виконавчої влади.
32. Актуальні проблеми адміністративно-правового статусу місцевих органів виконавчої влади.
33. Проблеми нормативно-правового забезпечення діяльності органів виконавчої влади.
34. Загальна характеристика Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».
35. Загальна характеристика Закону України «Про Кабінет Міністрів України».
36. Загальна характеристика постанови Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади».
37. Актуальні проблеми розмежування статусу міністерств та інших центральних органів виконавчої влади як політичних та адміністративних органів.
38. Актуальні проблеми адміністративно-правового статусу органів місцевого самоврядування.
39. Взаємодія місцевих органів публічної адміністрації.
40. Доктринальні підходи до поняття та видів публічної служби.
41. Державна та публічна служба в Україні.
42. Доктринальні підходи до поняття та видів цивільної служби.
43. Доктринальні підходи до поняття та видів патронатної служби.
44. Особливості служби в органах місцевого самоврядування.
45. Співвідношення понять: посадова та службова особа.
46. Основні проблеми законодавчого врегулювання публічної служби.
47. Проблемні питання законодавчого забезпечення державної служби.
48. Проблеми класифікації видів публічної служби. Перспективи поділу державної служби на цивільну, мілітаризовану та спеціалізовану.
49. Проблеми систематизації законодавства про державну службу.
50. Доктринальні підходи до методів діяльності публічної адміністрації та методу адміністративно-правового регулювання.
51. Види методів діяльності публічної адміністрації.
52. Переконавання в діяльності публічної адміністрації.
53. Практичні проблеми застосування заохочення в діяльності публічної адміністрації.
54. Практичні проблеми застосування примусу в діяльності публічної адміністрації.

55. Практичні проблеми застосування заходів адміністративного попередження: поняття та види.
56. Практичні проблеми застосування заходів адміністративного припинення: поняття та види.
57. Практичні проблеми застосування заходів адміністративної відповідальності: поняття та види.
58. Доктринальні підходи до адміністративної відповідальності неповнолітніх.
59. Адміністративна відповідальність військовослужбовців: практичні проблеми.
60. Доктринальні підходи до поняття та видів адміністративних стягнень.
61. Співвідношення адміністративного примусу з іншими вилами державного примусу.
62. Практичні проблеми застосування примусу в діяльності публічної адміністрації.
63. Поняття та види форм діяльності публічної адміністрації.
64. Характеристика форм діяльності публічної адміністрації.
65. Практичні проблеми застосування забезпечення законності в діяльності публічної адміністрації (контроль, нагляд, звернення громадян).
66. Розмежування понять «контроль» та «нагляд» в діяльності публічної адміністрації.
67. Практичні проблеми реалізації права громадян на звернення. Форми звернень громадян.
68. Фізичні та юридичні особи в адміністративно-правових відносинах.
69. Доктринальні підходи до Поняття адміністративних послуг.
70. Ознаки адміністративних послуг.
71. Види адміністративних послуг.
72. Реєстрація адміністративних послуг.
73. Доктринальні підходи до поняття адміністративна процедура.
74. Види адміністративних процедур на прикладі зарубіжних країн.
75. Адміністративна процедура і адміністративна реформа.
76. Класифікація методів діяльності публічної адміністрації.
77. Поняття адміністративного судочинства.
78. Доктринальні підходи до поняття актів публічної адміністрації.
79. Загальна характеристика Президента України як суб'єкта публічної адміністрації.
80. Практичні проблеми реалізації положень Кодексу України про адміністративні правопорушення.
81. Сторони в адміністративному судочинстві.
82. Строки в адміністративному судочинстві.
83. Визначте правовий статус державних службовців, службовців органів місцевого самоврядування та інші посадових осіб як суб'єктів адміністративного судочинства.
84. Доктринальні підходи до поняття адміністративно-процесуальної правосуб'єктності.
85. Права і обов'язки представників.
86. Призначення Кодексу адміністративного судочинства.
87. Визначте види постанов по справі про адміністративне правопорушення.
88. Завдання адміністративного судочинства.

89. Практичні проблеми реалізації правового статусу осіб, які беруть участь у провадженні в справі про адміністративне правопорушення.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: навчальна дискусія, ноозасоби, креативні технології, інноваційні методики, дидактичні матеріали тощо.

3.2. Рекомендована література

1. Абдулкадірова Е.Е. Розгляд справ про адміністративні правопорушення патрульною поліцією : дис.... докт. філ ософії : 081 ; МВС України, НАВС. Київ: 2020 р. 196 с.
2. Адміністративна відповідальність : курс лекцій / за ред.. О.В. Кузьменко. К. : Юрінком Інтер, 2016. 568 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / [В. Галуцько та ін. ; редкол.: В. Галуцько (голова) та ін.]. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. - 445 с..
4. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліцейських : навч. посіб. // Білик В.М., Братель С.Г., Варивода В.І. та ін. ; МВС України, НАВС, Каф. поліцейського права. Київ: ФОП Маслаков, 2020р. 286 с.
5. Апеляційні суди в системі суб'єктів адміністративного права : монографія / А. О. Кубишкіна, Н. С. Андрійченко, О. М. Резнік ; Сум. держ. ун-т. Суми : Сум. держ. ун-т, 2018. 191 с.
6. Бандура С. О. Адміністративно-правові засади адміністративного права України та країн-учасниць ЄС (Греції, Болгарії, Іспанії, Румунії) порівняльно-правовий аналіз [Текст] : монографія / С. О. Бандура . - Херсон : Гельветика, 2019. 156 с.
7. Бандура С.О. Адміністративно-правові засади адміністративного права України та країн-учасниць ЄС (Греції, Болгарії, Іспанії, Румунії). Порівняльно-правовий аналіз : монографія. Херсон : Гельветика, 2019. 155 с.
8. Битяк Ю. П. та ін. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. Освіти. 3-тє вид., допов. та перероб. Харків : Право, 2018. 183 с.
9. Дрозд О., Сорока Л. Публічне адміністрування, судова влада та громадянський контроль. Юридичний науковий електронний журнал, 2023. № 2. С. 75-77. http://lsej.org.ua/2_2023/15.pdf
10. Дрозд О., Сорока Л. Досвід цифровізації адміністративного судочинства країн Північної Європи та Балтії. Приватне та публічне право, 2023. №1. С. 77-81.
11. Задирака Н. Ю. Інститут публічного майна в системі адміністративного права України: теорія формування та практика реалізації [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2020. 31 с.
12. Золотухіна Д.О. Феномен публічного інтересу як категорії адміністративного права : монографія. Херсон : Гельветика, 2019. 477 с.
13. Кодекс адміністративного судочинства України : Кодекс України від

6 липня 2005 р. №2747-IV (У ред. Закону України від 3 жовтня 2017 р. №2147- VIII).
Офіц. текст зі змін. та доп. станом на 10 жовтня 2020 р. // Мін. юстиції України. Київ:
Форум, 2020р. 295с.

14. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. №30. Ст.141.

15. Куркова К.М. Поняття, ознаки та види гарантій адміністративно-правового забезпечення науково-технологічного розвитку України. Прикарпатський юридичний вісник. 2019. Вип. 2(27). Т. 2. С. 48–51.

16. Куркова К.М. Адміністративні процедури: проблема нормотворчості (досвід України та США). Порівняльно-аналітичне право. 2019. № 6. С. 272–275.

17. Куркова К.М. Наукове пізнання: історичні передумови виникнення окремих проблемних питань сучасного адміністративного права. Наукові записки: Серія «Право». 2019. Вип. 6. Спецвипуск. Т. 1. С. 59–64.

18. Курс адміністративного права України: підручник / За ред. О. В. Кузьменко / Юрінком Інтер, 2018. 904 с.

19. Мельник Р. С. Адміністративне право і процес: теорія та практика правозастосування : монографія. Херсон : Гельветика, 2019. 211 с.

20. Миколаєць В.А. Зразкові та типові справи в адміністративному судочинстві : теорія і практика : монографія. Київ: 2020р. 403 с.

21. Миронець О. М. Функції адміністративного права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07; Нац. авіац. ун-т. Київ, 2019. 20 с.

22. Науково-практичний коментар Закону України "Про запобігання корупції"/ за ред. О.В. Тахтая. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 348 с.

23. Науково-практичний коментар Кодекс України про адміністративні правопорушення // за заг. ред. С.В.Петкова. Київ: Юрінком Інтер, 2020р. 791 с.

24. Принципи адміністративного права у відносинах між особами та органами публічної влади [Текст] : посібник. Київ : Ратіо Дециденді, 2020. 88 с.

25. Решота В. Джерела адміністративного права України: проблеми судового застосування : монографія. Львів : Галицька видавнича спілка, 2018. 431 с.

26. Решота В.В. Застосування джерел адміністративного права в судочинстві України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів, 2019. 36 с.

27. Солодова К. Ю. Практика Європейського суду з прав людини у системі джерел адміністративного права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07; Київ: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. 2020. 20 с.

28. Шахов С.В. Ефективність норм адміністративного права: питання теорії та практики: монографія. Херсон : Гельветика, 2020. 347 с.

29. Юровська В. В. Методи адміністративного права: питання теорії та практики : монографія. Запоріжжя : Гельветика, 2018. 343 с.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Вид навчальної роботи	3 семестр	3 семестр
Відповідь на практичному занятті з основних питань (з врахуванням СРС), розв'язання задач, складання процесуальних документів	56×10 = 50	106×3 = 30
Виконання експрес-контрольної роботи (з врахуванням СРС)	56×2 = 10	10
Виконання та захист контрольної роботи	-	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 здобувач має набрати не менше</i>	<i>48 бали</i>	–
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	–
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	20
Усього за модулем №1	80	80
Семестровий екзамен	20	20
Усього за дисципліною	100	100

4.2. Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до особової справи здобувача, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

4.5. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці.